

Activitățile de tip outdoor- modalități de stimulare a bucuriei/ plăcerii de a învăța la vârsta preșcolară

prof. Merkle Veronika Martina
Grădinița „Căsuța Fermecată”Gherla, Cluj

Natura (mediul inconjurator) și jocul sunt două elemente definitorii ale conceptului de „educație outdoor”. Indiferent de anotimp, parcul ofera o multitudine de oportunități pentru a consolida și aplica cunoștințele dobândite în sala de grupă. Prin activitatea „Frunzele din parc” copiii de grupa mică au avut posibilitatea să-și consolideze informațiile despre frunze și toamnă, dar s-au putut bucura și de libertatea de mișcare pe care o oferă parcul.

În Scrisoarea metodică pentru învățământul preșcolar pentru anul școlar 2014-2015 sunt prezentate „trei mari concepte... integrate și multidimensionale, prezente în legislația și/ sau în documentele de politică publică ale majorității statelor lumii: *interesul superior al copilului, starea de bine a copilului și bucuria/ plăcerea de a învăța*.”

Dintre cele trei concepte, *bucuria/ plăcerea de a învăța* se pliază cel mai bine pe cerințele activităților de tip outdoor, în sensul că „adultii din jurul copilului, inclusiv profesorul, pot oferi ocazii favorabile pentru a trezi în copil plăcerea de a învăța”.

Termenul de *educație de tip outdoor* (în aer liber) este folosit în general pentru a se face referire la o serie de activități organizate, care au loc într-o varietate de moduri, în medii diverse, predominant în aer liber. Bucuria/plăcerea de a învăța este posibilă, referindu-ne desigur și la conceptul de educație de tip outdoor, prin faptul că acest tip de educație, organizează și „furnizează” copiilor experiențe de învățare.

Educația în afara sălii de grupă se bazează pe o învățare experiențială, apelând la toate simțurile (vizual, olfactiv, tactil, kinestezic) pentru percepții și observație. Activitățile de tip outdoor oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale și un cadru stimulativ de învățare prin varietatea mediului.

Obiectivele acestui tip de activitate sunt formulate astfel încât copilul să fie capabil :

- să își formeze noi concepții și idei pe baza propriei observații/ experiențe;
- să reflecteze și să interpreteze aceste experiențe din perspective diverse;
- să se implice în totalitate și să fie deschis pentru noi experiențe;
- să folosească cele învățate pentru a lua decizii, a rezolva probleme, a face față unor provocări (personale, sociale și ale mediului).

În rezumatul lucrării este amintit faptul că natura și jocul sunt elemente definitorii ale educației de tip outdoor. Dacă natura/ mediul inconjurator (în exemplul personal, parcul) reprezintă sursa de învățare, jocul la vârsta preșcolară reprezintă modalitatea prin care învață preșcolarul. „Jocul ca activitate fundamentală a perioadei preșcolare nu necesită prezența unei clădiri, a unor ziduri. Copilul se joacă, prin joc dobândind achiziții fundamentale, atât în ceea ce privește aspectul informativ și în special, cel formativ. Prin furnizarea de experiențe pozitive și semnificative în aer liber, pentru preșcolari se extinde baza de cunoștințe și se îmbunătățește capacitatea de a internaliza aceste experiențe, într-un mod care este relevant pentru nivelul lor de dezvoltare”. (Popescu, F. 2014, p.27)

Activitățile de tip outdoor trebuie planificate și organizate astfel încât „să fie conexe la conținuturile școlare”, iar mediul să ofere o modalitate „de aplicare, de punere la probă sau experimentare a unor cunoștințe stipulate în Curriculumul școlar”. (Șerban, G., 2014, p.21)

În integrarea și planificarea activităților de tip outdoor în cadrul Domeniilor experiențiale și în cadrul programului zilnic instructiv-educativ, educatoarea trebuie să țină cont de particularitățile de vârstă ale copiilor. Deși mediul/locul în care se planifică desfășurarea unei

activități outdoor este același, cerințele și acțiunile la care sunt supuși copiii sunt diferite atât calitativ, cât și cantitativ. Copiii de trei ani explorează diferit un anumit loc dintr-un parc, față de cei de cinci sau șase ani. Dar ceea ce este cu adevărat important este faptul că, în momentul în care educatoarea își planifică desfășurarea unei activități outdoor în parc, are în vedere satisfacerea nevoilor individuale ale fiecărui copil din grupă : nevoia de a fi responsabil, nevoia de a fi activ, nevoia de a fi inclus social, nevoia de a se simți în siguranță, nevoia de a experimenta, nevoia de a investiga, nevoia de a cunoaște nemijlocit elementele mediului înconjurător, nevoia de mișcare și descărcare energetică.

În grădiniță educația outdoor se poate desfășura sub formă de excursii tematice, drumeții, picnicuri, incursiuni în lumea reală: parc, pădure, cartier, centru comercial, grădina botanică; observări în natură; participări la proiecte ecologice; ateliere de creație în aer liber (pictură, desen, dans, olărit etc). Derularea unor proiecte tematice de-a lungul anului școlar constituie un pretext bun pentru inițierea și desfășurarea unor activități în aer liber. Exemplu: observarea legumelor/ florilor/ fructelor/ animalelor sau a unor ferme (de vaci) sau gospodării.

„Frunzele din parc” este o activitate de tip outdoor în care educatoarea a îmbinat cunoștințele din Domeniul științe (atât cele de cunoașterea mediului, cât și cele de matematică) cu cele din Domeniul psihomotric (alergare pe un teren plat și variat). De asemenea, pe parcursul activității s-a urmărit și crearea unei stări de bine a copilului: emoțiile, atitudinile, comportamentul pe care acesta le experimentează în momentul în care rezolvă o sarcină fără a se cere să stea la măsută și pe scăunel.

În perioada 20.10- 14.11.2014 la grupa mică „Steluțele” s-a desfășurat proiectul tematic „Toamna în culori” care a avut ca scop însușirea unor aspecte specifice anotimpului toamna pornind de la culorile de bază roșu și galben. În prima săptămână („Galbenul frunzelor”) copiii au învățat despre schimbările petrecute în natură în anotimpul toamna și implicit au observat transformările copacilor în acest anotimp. Activitatea „A venit iar toamna” din cadrul Domeniului știință- Cunoașterea mediului a presupus observarea tuturor transformărilor pe care le suportă iarba, pomii, vremea, activitatea copiilor și a oamenilor. Tot în cadrul Domeniului Științe, dar la Activitatea matematică copiii împreună cu educatoarele (și o îngrijitoare) au făcut o plimbare (incursiune) în parcul din vecinătatea grădiniței cu scopul de a observa culoarea frunzelor și mărimea lor.

Tema activității: „FRUNZELE DIN PARC”

Domenii implicate: DȘ (Activitate matematică- „Alege și grupează separat frunzele mari și mici”) + DPM (Educație fizică- alergare pe un teren plat și variat)

Scopul activității:- consolidarea cunoștințelor despre culoarea galbenă și mărime cu ajutorul frunzelor și a materialelor din natură.

Obiective operaționale:

- să adune doar frunze de culoare galbenă;
- să găsească o frunză mică și una mare, respectând culoarea galbenă indicată de educatoare;
- să alerge pe un teren plat și variat evitând accidentarea cu ceilalți colegi;
- să descrie emoțiile trăite pe tot parcursul incursiunii în parc.

Desfășurarea activității:

Copiii au fost anunțați că vor merge în parc și se vor juca cu frunze . După ce au fost lăsați să observe copacii, iarba și frunzele, educatoarea le-a cerut să găsească și să adune cât mai multe frunze galbene. Uneia dintre fetițe, alergică la mușegai, i s-a dat sarcina de a fi fotograf pentru a evita contactul cu frunzele umede. Toți copiii au reușit să găsească și să adune frunze galbene, unii necesitând puțin ajutor din partea educatoarelor.

Apoi educatoarea le-a cerut să găsească tot frunze galbene, dar una să fie mare, iar alta să fie mică și le-a oferit un exemplu.

La sfârșit copiii au fost lăsați să alerge, să împrăștie frunze cu piciorul și să le arunce în sus. Li s-a atras atenția să nu cadă în timp ce aleargă deoarece în pământul de sub frunze pot fi gropi sau mușuroaie.

Evaluarea activității

Evaluarea cantitativă: 17 copii, 2 educatoare și o îngrijitoare.

Evaluarea calitativă.

Înainte de a începe activitatea matematică, copiii au putut observa ceea ce îi înconjură. Copiii au putut observa cum suflă vântul și frunzele cad din copaci; că frunzele sunt ude; că iarba este ascunsă sub „covorul” de frunze; că nu mai mișună furnicile prin iarba; că ceața împiedică oamenii să vadă clar mașinile și casele; că le este frig la mâini; că păpușii s-au udat, etc. De asemenea, copiii au adresat întrebări cât mai variate: „De ce unele frunze sunt negre?”; „De ce sunt ude frunzele?”; „Unde a dispărut iarba?” etc.

Faptul că locul ales din parc a fost destul de extins și copiii l-au putut explora în voie, i-au determinat să-și aleagă singuri teritoriul de unde să găsească frunze galbene. Mai mult, fiecare copil a avut posibilitatea să adune frunze împreună cu acei colegi pe care îi preferă.

După ce au fost lăsați să exploreze copacii, iarba și frunzele, educatoarea le-a cerut să găsească frunze galbene, apoi frunze mari și mici. S-a desfășurat deci o activitate matematică, un exercițiu cu material individual, dar lipsit de rigorile impuse de desfășurarea unei astfel de activități. Educatoarea nu a fost nevoită să pregătească materialul și să-l pună la dispoziția copiilor. Aceștia au fost cei care l-au căutat, nefiind constrânși de spațiu: sala de grupă, măsuțe, scaunele, coșulețe, jetoane, flanelograf și alte materiale necesare.

Activitățile de tip outdoor oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale. Copiii au explorat spațiul/locul alergând, punându-și întrebări, cooperând, discutând și întrebând, satisfăcându-și nevoia de a fi activ, în mișcare. Faptul că au primit o anumită sarcină de rezolvat (să găsească frunze galbene mici și mari) i-a responsabilizat, iar implicarea în activitatea de căutare i-a stimulat să alerge, să participe în mod activ. După ce au rezolvat sarcina primită ei s-au putut bucura din plin de libertate: au aruncat frunze, le-au împrăștiat cu piciorul și bineînțeles au putut alerga.

Evaluarea întregii activități s-a desfășurat în mod formal, tradițional, prin rezolvarea unei fișe din caietul special. Răspunsurile corecte la cerințe au demonstrat că preșcolarii „au învățat în parc”: au colorat frunzele mari cu galben și au tăiat cu o linie grupa frunzelor mici.

Educația de tip outdoor este o modalitate prin care este stimulat potențialul creativ al cadrului didactic. Educatoarea este pusă în situația în care să găsească soluții de învățare astfel încât rezultatul să se poată citi pe fața copiilor, dar în același timp să îmbine utilul cu plăcutul. Expresia feței unui copil când se află afară (chiar dacă este rece), constituie un feed-back mult mai relevant decât rezultatul obținut în urma unei evaluări scrise (fișe).

Bibliografie

1. Scrisoare metodică pentru învățământul preșcolar 2014-2015
2. Șerban, G.(2014) -,„Un tip de educație nonformală: outdoor education- resurse teoretice pentru predare- învățare în activitățile outdoor” R.Î.P nr1-2/ 2014 p.21-26;
3. Stamenovski, C. (2014) – „Educația outdoor în grădiniță”, R.Î.P. nr.3-4/ 2014, p.32;
4. Popescu, F. (2014)- „Activitățile de tip outdoor- modalități de integrare în curriculum preșcolar” R.Î.P. nr.1-2/2014 p.27-29;